

Farský list

13
2012

24.06.2012 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

ročník VII.

Úvodník

Začiatok letných prázdnin. Júl. Prírodzene pripomína odpočinok a s ním aj športy. Jedným zo základných princípov zápolení je tímová práca. Nikdy žiaden úspech nie je výsledkom snaženia sa len jednotlivca. V plávaní, lyžovaní, v behu – všade za jednotlivcom stoja tímy manažérov, trénerov, zdravotníkov... Vzájomne sú ľudia prepojení, lebo v súdržnosti a spolupráci je ukrytý úspech. Júl však pripomína aj veľkých bratov sv. Cyrila a Metoda, ktorí rovnako vo vzájomnej súdržnosti, jednote a spolupráci vykonali dielo, z ktorého dodnes žijeme. Ani oni neboli sami.

Ale okrem ľudskej pomoci, ktorej sa im istotne dostalo zo strany pozývajúceho kniežaťa Rastislava a jeho dvora, mali vo svojom tíme ešte niekoho. Vykupiteľa a záchrancu Ježiša Krista.

Ba čo viac, oni boli súčasťou Ježišovho tímu. Bolí tí, čo ho dôverne poznali. Tí, čo s ním trávili čas v tichu a modlitbe, v načúvaní jeho slova. A zvládli to aj napriek všetkým ťažkostiam. Aj zoči-voči ľudskej zlobe a neprajnosti obstáli ako hrdinovia viery, kresťanskej vzdelanosti a kultúry. Z ich spoločného zápolenia dodnes čerpáme. Cyrilo-metodské dedičstvo však nie je muzeálna záležitosť. Nie je to „suvení“ minulosti, ktorý starostlivo chránime, zamknutý kdesi v trezore, a z času načas ho vytiahneme, aby ho všetci obdivovali. Dedičstvo sv. Cyrila a Metoda je stále živé. Jeho súčasťou je aj príklad, ktorý nám zanechali. S& uacute;držnosť, spolupráca, zjednocovanie sa. V prvom rade zjednocovanie sa s Kristom. Byť členom Ježišovho tímu. Lebo človek môže zlyhať a aj zlyháva. Ale Ježiš nie. Intímne priateľstvo s Kristom rodí aj plodnú spoluprácu človeka s človekom. Výzvy, ktoré nám prináša dnešná doba, nie sú o nič jednoduchšie ako výzvy doby sv. Cyrila a Metoda. Rozpadajúca sa rodina, ohrozené deti a ich zdravý vývoj a dospievanie. Nebezpečenstvo straty orientácie dnešnej spoločnosti, strata zmyslu pre ozajstnú ľudskosť, solidaritu, absolutizovanie výkonu a finančnej úspešnosti... Mohli by sme pokračovať donekonečna s vymenovávaním problémov a výziev. Ale naša sila je v jednote. V jednote s Kristom a medzi sebou. Kiež by sa sv. Cyril a Metod stali našimi vzormi v zápolení každodenného života.

o. Rastislav (farár)

Narodenie Jána Krstiteľa (24.06.)

Ján Krstiteľ bol synom Zachariáša a Alžbety. Jeho príchod na svet sprevádzali neobyčajné udalosti. Zachariáš bol kňazom v jeruzalemskom chráme. Práve prinášal obeť Bohu, keď sa mu zjavil anjel Gabriel a zvestoval mu, že sa mu narodí syn. Keďže Zachariáš aj Alžbeta boli vo vysokom veku, Zachariáš neuveril. Hneď nato onemel. Prehovoril až potom, ako rozhodol, že jeho syn sa bude volať Ján, napriek všetkým židovským zvyklostiam. Ján žil na púšti v samote, živil sa lesným medom a korenkami rastlín, nosil oblek z ťavej kože, je

symbolom radikálneho života s Bohom. Keď mal 30 rokov – okolo roku 27 – opustil púšť, aby na brehu rieky Jordán hlásal príchod Mesiáša, vyzýval na pokánie a krstil ľudí. Veľa ľudí išlo za ním. Prišiel aj Ježiš. Ján v ňom rozpoznal Spasiteľa. Ježiš po krste šiel hlásať radostnú zvesť do Galiley. Ján zostal pri Jordáne. Pretože napomínal vtedajšieho kráľa Herodesa pre jeho nemravný a hriešny život, Herodes ho dal uväzniť a neskôr na žiadosť jeho nezákonnej manželky Herodiady a jej dcéry Salome vo väzení sťať. Na Jánovo slovo viacero ľudí sa rozhodlo nasledovať “Božieho Baránka” – napr. Ondrej a Ján. Ján Krstiteľ vystupuje ako posledný starozákonný prorok, predchodca Mesiáša. Sám Kristus sa o ňom vyjadril ako o najväčšom medzi narodenými zo ženy. Je to jedna z najväčších postáv dejín spásy.

Spracoval DS (prevzaté www.zivotopisysvatych.sk)

Liturgické okienko V. časť

Tropár a kondák

Spevy, ktoré nasledujú po malom vchode, sa nazývajú tropár a kondák. Tropár z gr. slova troparion znamená víťazstvo. Je to krátka pieseň, v ktorej sa oslavuje udalosť konkrétneho sviatku alebo duchovné hrdinstvo svätého či svätých. Po tropári bezprostredne nasleduje kondák.

Kondák z gr. slova kontakion znamená krátky. Je to krátka pieseň, ktorá obsahuje základnú, charakteristickú myšlienku sviatku alebo oslavy svätého. Tropáre a kondáky sú teda spevy zostavené pri príležitosti sviatku Ježiša Krista, Bohorodičky alebo svätého a ich zmyslom je v krátkosti vystihnúť hlavnú myšlienku daného sviatku.

Pieseň Svätý Bože

Pôvodne sa pieseň Svätý Bože spievala ako tropár a neskôr ako spev na Liturgiách slova pred čítaním Svätého písma. V súčasnosti sa spieva počas každej svätej liturgie, okrem stanovených výnimiek. História spevu sa viaže k zemetraseniu v Konštantínopole v 5. storočí. Počas celonočného bdenia bol jeden malý chlapec na istý čas vyzdvihnutý do vzduchu, kde mal videnie. Počul spievať anjelov: „Svätý Bože, Svätý silný, Svätý nesmrteľný, zmiluj sa nad nami“ s príkazom, aby sa táto pieseň spievala aj na zemi. Po vypočutí tohto videnia začal ľud spievať spomínaný hymnus a zemetrasenie prestalo. Už o niekoľko rokov bol hymnus zaradený do každodenných bohoslužieb.

Mnohí teológovia považujú tento hymnus za spev na oslavu Najsvätejšej Trojice, iní poukazujú na fakt, že jeho jediným subjektom je Boh Otec a jednotlivé prípevy sú konkrétnymi vlastnosťami Boha.

Veľký vchod

Počas tzv. veľkého vchodu nastáva slávnostné prenesenie čestných darov zo žertveníka na hlavný oltár. Toto prenesenie sa koná po odchode katechumenov z chrámu (dnes sa odchod katechumenov z chrámu nepraktizuje, ale v minulosti veľmi záležalo na tom aby nikto nepokrstení nezostal v chráme po kázni, všetci museli odísť a to nám dosvedčuje aj jekténia za katechumenov, ktorá sa má brať počas služieb vopred posvätených darov). Treba si uvedomiť, že dary chleba a vína nie sú ešte živým Kristom, lebo premenenie týchto darov sa udeje až na oltári.

Ako obrad bol veľký vchod zavedený v druhej polovici 6. storočia. Samotné prenesenie darov predstavuje tú obeť, ktorú završil sám Ježiš Kristus. Po slávnostnom vchode do Jeruzalema na Kvetnú nedeľu berie kríž a vystupuje na Golgotu, kde smrťou na kríži vstupuje do svojho kráľovstva. Smrť na kríži z lásky k človekovi a následné vzkriesenie je to božské v Kristovej obeti, čo zvoláva Božiu milosť a odpustenie.

Cherubínsky hymnus

Tento hymnus sa spieva počas obradov veľkého vchodu. Terajšia prax veľkého vchodu ho rozdeľuje na dve časti. Prvú časť spievajú všetci veriaci pred veľkým vchodom, v čase, keď sa kňaz modlí prípravnú modlitbu. Druhá časť hymnu sa spieva po veľkom vchode. Cherubínsku pieseň rozdeľujú spomínania, ktoré kňaz vyslovuje počas sprievodu s predloženými darmi. Kňaz spomína cirkevnú a svetskú hierarchiu, zakladateľov a dobrodincov svätého chrámu, ako aj všetkých prítomných kresťanov. Cherubínsky hymnus bol do liturgie zavedený za cisára Justiniana II. v 6. storočí a spieva sa na každej svätej liturgii počas celého liturgického roka okrem obradov Veľkého štvrtka a Veľkej soboty.

o. Michal (kaplán)

Farské oznamy

- vo štvrtok po sv. liturgii sa pomodlíme veľkú večiereň s Lítiou zo sviatku Petra a Pavla. Z toho dôvodu adorácia a farské stretnutie nebudú.

- v piatok 29. júna máme prikázaný sviatok sv. veľkých apoštolov Petra a Pavla. Ráno sv. liturgia o 8.00 bude cirkevnoslovansky a večer o 18.00 slovensky. Na Bani sv. liturgia bude o 16.00 hod. Pri sv. liturgiách bude myrovanie. V tento deň je voľnica je dovolené požívať mäsité pokrmy.

- začínajú nám prázdniny, dovolenkové obdobie. Sv. liturgie v kaplnke sa počas júla a augusta slúžiť nebudú. Slúžiť sa začne v septembri.

- v nedeľu 1. júla prvá sv. liturgia o 8.00 hod. bude cirkevnoslovansky, keďže je to prvá nedeľa v mesiaci

- týždeň od 2. júla je prvopiatkový, spovedáme stále hodinu pred sv. liturgiou.

- v stredu 4. júla po sv. liturgii sa pomodlíme veľkú večiereň zo sviatku sv. Cyrila a Metoda

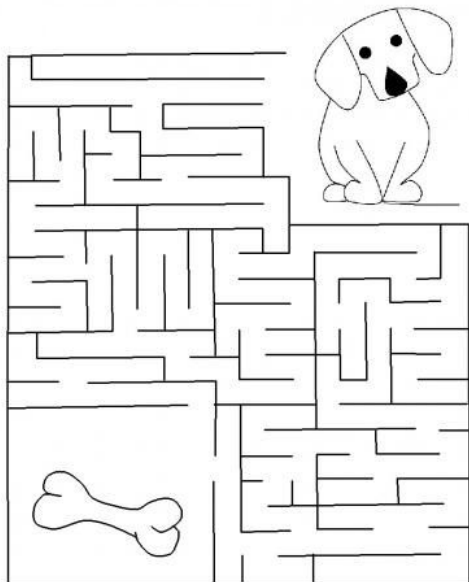
- vo štvrtok 5. júla máme odporúčaný sviatok našich vierozvestcov, apoštolom rovných sv. Cyrila a Metoda. Keďže je to zároveň aj štátny sviatok sv. liturgie budú ako v nedeľu o 8.00 cirkevnoslovansky a o 10.00 slovensky. Na Bani sv. liturgia o 10.00 hod. Pri sv. liturgiách bude myrovanie.

- 6. júla máme prvý piatok, dopoludnia spoveď chorých, o. Rasťo spovedá svojich chorých týždeň skôr 29. júna. Od 15.00 hod. na Bani sv. spoveď a o 16.00 sv. liturgia. Vo farskom chráme od 17.00 sv. spoveď a 18.00 sv. liturgia.

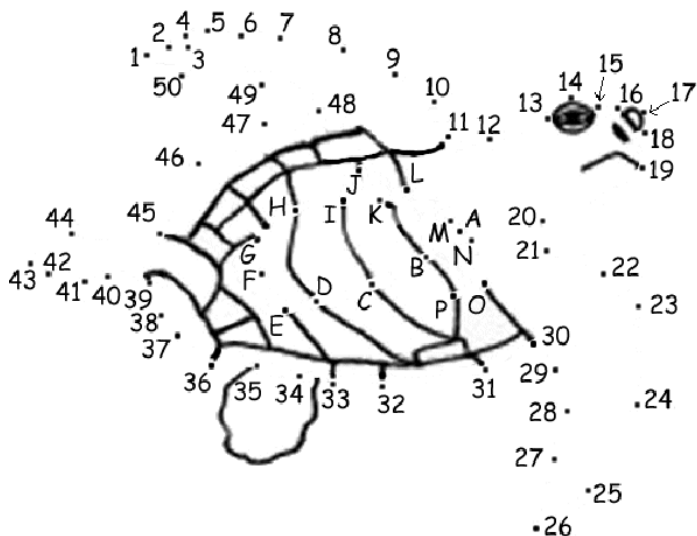
- v sobotu 7. júla je fatimská sobota po sv. liturgii sa pomodlíme večeradlo

Zábavné okienko

- Nájdi cestu, ktorou sa dostane pes k svojmu nedel'nému obedu...

- Vnučka sa pýta dedka:
- - Dedko, ako zistím, že som opitá?
- Dedko pozrie cez okno a hovorí:
- - Keď uvidíš tamtie dva stromy ako štyri.
- - Dedko?
- - Čo?
- Je tam len jeden!

Prevzaté, spracoval DS

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekčov.sk

e-mail: presov.sekčov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

